

Forskarutbildade lärare ger skolan vetenskaplig grund

I forskningspropositionen föreslår regeringen att forskarskolorna för lärare och förskollärare permanentas. Vi som representerar skolans huvudmän, skolledare och professionen välkomnar förslaget. Nu krävs ett gemensamt arbete från samtliga parter för att forskarskolorna både ska ge karriärmöjligheter och bidra till skolutveckling.

Forskaruskolor innebär att lärare har möjlighet att gå forskarutbildning med bibehållen lön. Syftet med satsningen är både att skapa karriärvägar för lärare och höja kvaliteten i skolan.

Högskolverkets utvärdering av den första omgången visar att deltagande lärare, huvudmännen och forskarskolorna på det stora hela är positiva till satsningen. Forskaruskolorna har gett mer forskarkompetens om bland annat ämnesdidaktik till såväl skola som forskarsamhället.

Men utvärderingen visar också att satsningen har haft vissa brister. Forskaruskolorna är ändå framtidens modell. De är viktiga, både som karriärväg för en enskild lärare och för att främja ett vetenskapligt förhållningssätt i skolan. Det är därför mycket positivt att regeringen vill permanenta försöket. Samtidigt är det naturligt att fundera över vad förslaget innebär när arbetsgivarna nu ska stå för lönekostnaderna under forskarutbildningen. Vi hoppas att det leder till ett mer strategiskt arbete där lärarnas forskarkompetens tas tillvara i verksamheten. För att förslaget ska lyckas måste vi dock dra lärdomar av tidigare brister. Fyra centrala punkter är:

1. Samverkan behöver utvecklas. Alla; såväl huvudman, lärosätet som den enskilde läraren, har ett ansvar för att samverkan fungerar före, under och efter utbildningen. Några viktiga frågor är vilket område som ska studeras, vilka lärare som ska omfattas, hur det ordinarie arbetet ska organiseras och hur resultaten ska spridas och komma verksamheten tillgodo.
2. En grund för att fler lärare ska vilja forska och sedan stanna i sin skola är att forskarutbildningen tydligare ses som en del i huvudmannens och skolans utvecklingsarbete.
3. Arbetsvillkoren för de lärare som går forskarutbildning behöver klargöras i nära dialog mellan den enskilde läraren och huvudmannen. Regeringens förslag om att studera på halvtid och arbeta på halvtid är rimligt.
4. Lärare ska kunna göra karriär hos huvudmannen efter avslutad forskarutbildning. Det kan till exempel ske genom att kombinera arbete i skola med forskning i en lektorstjänst.

Vi välkomnar den statliga satsningen och de nya karriärstegen för lärare i grundskolan och gymnasieskolan. Många huvudmän har redan idag inrättat karriärtjänster. På det här sättet kommer huvudmännens och de statliga satsningarna att gå hand i hand. Det är viktigt att karriärvägarna inom förskola och skola är tydliga så att det finns möjligheter och incitament för lärare att fortsätta utvecklas.

Regeringens förslag, att huvudmännen ska ta hela löneansvaret för lärarna under forskarutbildningen, innebär en besparing för staten. Vi förutsätter därför att dessa närmare 60 miljoner per år istället används till insatser regeringen aviserat för att stärka kopplingen mellan skola och forskning. Regeringens förslag innebär också en utmaning för mindre kommuner. Det finns därför ett behov av att följa utvecklingen och lyfta fram exempel på hur mindre huvudmän exempelvis kan samverka på olika sätt.

Att få en skola som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet är ett långsiktigt arbete som måste ske på flera fronter och på olika sätt. Forskarutbildade lärare är en viktig pusselbit i det arbetet.

Håkan Sörman, VD Sveriges Kommuner och Landsting
Eva-Lís Sirén, ordförande Lärarförbundet
Anders Almgren, vice ordförande Lärarnas Riksförbund
Matz Nilsson, ordförande Sveriges Skolledarförbund